

05 Haziran 2015

Sayı : 64272063- 610-1617
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-59783)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) TBMM Başkanlığının 11.02.2015 tarihli ve KAN.KAR.BŞK.43452547-120.00.07-
[7/59783]-214888 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 19.02.2015 tarihli ve 31853594-610-2-9586-745 sayılı yazısı.

Manisa Milletvekili Sayın Erkan AKÇAY'ın Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına tarafımca cevaplandırılmasını tensip ettikleri, 7/59783 esas numaralı yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

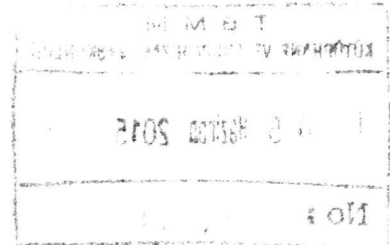
Taner YILDIZ
Bakan

Ek: Önerge Cevabı (3 Sayfa)

Dağıtım:

Gereği:
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

Sorular 1, 2, 3, 4, 5:

17 Aralık 2003 tarihinde Soma'daki Darkale ve Azyak maden ocakları redevans yöntemiyle UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'ne kiralanmıştır. Uyar Madencilik'e bağlı Darkale Maden Ocağında 2009-2013 yılları arasında toplam 1120 kaza olmuş ve bu kazalarda 6 madenci hayatını kaybetmiştir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının verilerine göre, UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi ve yan şirketlerinin 11.07.2014 tarihi itibarıyla kamuya borcu 118 milyon liradır. Ancak bu borcun yaklaşık 600 milyon lira olduğu iddia edilmektedir.

25 Aralık 2013 tarihi itibarıyla UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi ile ilgili olarak Çalışma Bakanlığı İzmir İş Teftiş Kurulu Başkanlığı'na ödenmeyen ücretler, yıllık izin, mobbing, kıdem ve ihbar tazminatıyla ilgili olarak 121 işçi şikâyetinde bulunmuştur. Aynı şirkete ait Darkale Maden Ocağı ile ilgili olarak işçiler tarafından 124 adet şikâyet dilekçesi verilmiştir. Bu şikâyet dilekçeleriyle ilgili olarak Çalışma Bakanlığı iki müfettiş görevlendirmiştir. Ancak şirket bu müfettişlere gerekli evrakları vermediği için denetim yapılamamıştır. Hemen hemen her denetimi olumsuz sonuçlanan, devlete yüz milyonlarca lira borcu bulunan, işçilerinin ücretlerini dahi ödemeyen, yeraltında saha ihlali yaparak TKİ'ye ait 106 bin ton kömürü satan UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketinin sözleşmesi iptal edilmemiştir.

UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'ne bağlı Darkale Maden Ocağında 20 Ekim 2013 tarihinde meydana gelen kazada 1 işçi hayatını kaybetmiş, 26 işçi de yaralanmıştır. Maden ocaklarında iş güvenliği ve işçi sağlığına yönelik tedbirleri almayan UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine yönelik kamuoyunda tepkiler oluşmaya başlamıştır. Bunun üzerine TKİ, 4 Ocak 2014 tarihinde sözleşme ve protokol süresi dolan firma ile yeni bir sözleşme imzalamamıştır.

UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi 2012 yılında 804 çalışanının 2 aylık maaşını ve çok sayıda çalışanının kıdem ve ihbar tazminatını ödememiştir. UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'ne ait Soma Darkale ve Azyak Maden Ocağında 300.000 tona yakın tikiner altı (çökertme-plümer) linyit kömürü bulunmaktadır. Bu tikiner altı (çökertme-plümer) linyit kömürünün 1800 - 2000 kalori civarında olduğu iddia edilmektedir.

Darkale Maden Ocağı ve redevanslı olarak işletilen diğer maden ocaklarından çıkan kömürlerdir. Soma Termik Santralında kullanılmaktadır. Bu tikiner altı (çökertme-plümer) linyit kömürü ekonomiye kazandırıldığı takdirde yaklaşık 15-20 milyon liralık bir gelir elde edilecektir. Bu gelirle UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketinden hem maaş hem de kıdem ve ihbar tazminatı alacağı olan madencilere ve; bu şirkete mal ve hizmet veren firmalara ödeme yapılabilecektir. Bu kış kıyamet günü Somali madencilerimizin ve bazı firmaların mağduriyeti bir nebze de olsa giderilecektir. Ayrıca kamu kurumlarına da alacaklarını tahsil etme imkânı sağlanacaktır.

Tikiner altı (çökertme-plümer) linyit kömürünün yanmasından dolayı Cuma Mahallesi, Samsacı Mahallesi ve Karamanlı Mahallesi sakinleri karbondioksit ve karbonmonoksit gazlarından zehirlenmektedir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğünün 9 Mayıs 2014 tarihinde açıkladığı MART 2014 Hava Kalitesi Bültenine göre; 2014 Mart ayı ortalamasında Soma'daki Partiküler Madde (PM10) ortalaması 119,07 (pg/m3)'tür. Soma bu oran ile havada partiküler madde oranının en yüksek olduğu ikinci yerdir

MANİSA MİLLETVEKİLİ SAYIN ERKAN AKÇAY'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/59783)

Manisa merkez ise 85,23 (pg/m³) partiküler madde ortalamasıyla 12'nci sıradadır. Aynı rapora göre; 2014 Mart ayı ortalamasında Soma'daki kükürtdioksit ortalaması (SO₂) 121,35 (pg/m³)'tür. Soma havadaki kükürdioksit oranı ile Türkiye'de ikincidir. Manisa merkez ise havada 11,52 (pg/m³) kükürdioksit ortalaması ile 48'inci sıradadır.

2.12.2013 tarihinde dönemin Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar'a Soma'da çevre kirliliğini önleme kapsamında herhangi bir çalışmanız var mıdır? Soma Uyar 2'de (Azyak) çevre ve hava kirliliğine yol açan tikiner altı (çökertme-plümer) linyit kömürünün yanmasına karşı herhangi bir önlem almayı düşünüyor musunuz? diye sormuştum. Ancak bu sorularıma cevap alamamıştım. Yine 2.12.2014 tarihinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız'a "Azyak'ta yerüstünde biriken binlerce ton tikiner altı (çökertme-plümer) linyit kömürü toprakla örtülmediği için yanmakta aşırı çevre kirliliği oluşturmaktadır. Bu konuda herhangi bir denetim yapılmış mıdır?" diye sormuştum. Ancak Sayın Bakan bu soruma cevap vermemiştir. Bu kapsamda;

- Soma'da Darkale ve Azyak maden ocaklarını işletmiş olan UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi ve bunun yan şirketlerinin kamuya (vergi, sigorta, prim vb olmak üzere) toplam ne kadar borcu bulunmaktadır?
- UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi ve yan şirketlerinin Darkale ve Azyak maden ocaklarında çalışmış olan kaç işçiye maaş, kıdem ve ihbar tazminatı toplam kaç TL borcu vardır?
- UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi ve yan şirketlerinin Darkale ve Azyak maden ocaklarına mal ve hizmet alımı nedeniyle kaç firmaya toplam ne kadar borcu vardır?
- Darkale ve diğer maden ocaklarından çıkan kömürler Soma Termik Santralında kullanılmaktadır. UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine ait Soma Darkale ve Azyak maden ocaklarındaki yaklaşık 300.000 ton tikiner altı (çökertme-plümer) linyit kömürünün ekonomiye kazandırılması sonucu yaklaşık 15-20 milyon liralık bir gelir elde edilecektir. UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi 2012 yılında 804 çalışanının 2 aylık maaşını ve çok sayıda çalışanının kıdem ve ihbar tazminatını, mal ve hizmet aldığı firmalara borcunu ödememiştir. Azyak ve Darkale maden ocaklarındaki bu tikiner altı (çökertme-plümer) linyit kömürünü ekonomiye kazandırarak bu gelirle UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketinden maaş, kıdem ve ihbar tazminatı alacağı olan maden işçilerine ve bu şirkete mal ve hizmet veren firmalara ödeme yapmayı düşünüyor musunuz?
- Darkale ve Azyak maden ocaklarındaki bu tikiner altı (çökertme-plümer) linyit kömürünün yanmasından dolayı Cuma Mahallesi, Samsacı Mahallesi, Karamanlı Mahallesi sakinleri zehirlenmektedir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğünün 9 Mayıs 2014 tarihinde açıkladığı MART 2014 Hava Kalitesi Bültenine göre; 2014 Mart ayı ortalamasında Soma'daki Partiküler Madde (PM₁₀) ortalaması 119,07 (pg/m³)'tür. Soma bu oran ile havada partiküler madde oranının en yüksek olduğu ikinci yerdir. Manisa merkez ise 85,23 (pg/m³) partiküler madde ortalamasıyla 12'nci sıradadır. Darkale ve Azyak Maden Ocaklarındaki tikiner altı (çökertme-plümer) linyit kömürünü Soma Termik Santralında kullanarak Soma'daki hava kirliliğini önlemeyi düşünüyor musunuz?

Cevaplar 1, 2, 3, 4, 5:

7/35464 esas numaralı önergede Bakanlığımıza ilişkin hususlar cevaplandırılmış olup, bahse konu işçilerin maaş ve kıdem tazminatı ile diğer taleplerine yönelik hukuki süreç devam etmektedir.

**MANİSA MİLLETVEKİLİ SAYIN ERKAN AKÇAY'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/59783)**

Bununla birlikte firmanın 3. şahıslarla yaptığı sözleşmelere dayalı borçları veya alacakları rödovans sözleşmesi kapsamında yer almamaktadır. Ayrıca rödovansa konu sahada lavvar atığı stok bulunmamaktadır.

Önergede yer alan hususlara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından bilgi talep edilmiş olup Bakanlığımıza cevaben iletilen bilgi aşağıda verilmiştir.

6552 sayılı İş Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması İle Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun ile 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanununun 35'inci maddesine; "Kurumca, işverenlerin, sigortalıların, genel sağlık sigortalılarının, emeklilerin, bunların hak sahipleri ile dul ve yetimlerinin ve Kurumdan aylık alan diğer kişilerin bireysel veri ve hakları, bireysel veri ve haklarından oluşan toplu veri ve hakları ile işletmelerin ticari sırları satılamaz ve paylaşılamaz. Kurum bunların dışında sahip olduğu gayri maddi haklarını Yönetim Kurulunun onayı ile satabilir veya paylaşabilir. Bu fıkranın aksine davrananlar hakkında Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uygulanır." hükmü eklenmiştir. Bu itibarla; talep edilen bilgilerin kişisel veri ve ticari sır niteliğinde olması nedeniyle cevap verilememektedir.